

January 18, 1958

**Deputy Minister Winiewicz, 'Record of Conversation
with the Ambassador of Japan on the 13th of this
Month'**

Citation:

"Deputy Minister Winiewicz, 'Record of Conversation with the Ambassador of Japan on the 13th of this Month'", January 18, 1958, Wilson Center Digital Archive, Polskie dokumenty dyplomatyczne 1958 (Warszawa: Polski Instytut Spraw
Mie

dzynarodowych, 2011), Document #29, pp.64-65. Translated by Jerzy Giebułtowski.
<https://digitalarchive.umd.edu/document/208949>

Summary:

Polish Deputy Minister Winiewicz and the Japanese Ambassador discuss Japan's interest in the Rapacki Plan.

Credits:

This document was made possible with support from Carnegie Corporation of New York (CCNY)

Original Language:

Polish

Contents:

Original Scan
Translation - English

~~29~~

18 stycznia

8. Przy tej okazji Thakin Chit Maung zacytował Ambasadorowi Wolniakowi^d z raportu relację o Stanisławie Brodzkim, który mu ujawnił w czasie spotkania w Klubie Dziennikarzy^d w Warszawie, iż przebywał w Burmie 3 m-ce w 1953 r. (prawdopodobnie pomyłka, bo Brodzki był tutaj w roku 1955) i że w czasie^d tego pobytu osobiście skontaktował się w dżungli z przywódcą sił komunistycznych w podziemiu – Thakin Tan Tunem.^b Niedopuszczalne!^b

^eNie wdając się w wiarygodność czy dokładność tej informacji, Ambasada nie może nie zauważyć, że takie „pochwalenie się” znajomością spraw burmańskich może dawać niezamierzaną okazję dla nieprzyjaznych nam elementów w Burmie do wrogich wystąpień^e.^b Słusznie!^b

Przykładem tego może być artykuł wstępny dziennika – „Nation” z dnia 17 stycznia br. (w załączeniu), który w przeddzień wizyty premiera Sirokiego szkalował go, nastawił wrogo do wizyt rządowych krajów socjalistycznych i posłużył się (choć bezosobowo) owym kontaktem z Thakin Tan Tunem do zarzucenia, że nadużywa się gościnności Burmy.

^fZ. Wolniak^f
Ambasador PRL

AMSZ, z. 12, w. 2, t. 44

29

*18 stycznia, notatka wiceministra Winiewicza
z rozmowy z ambasadorem Japonii na temat planu Rapackiego*

Warszawa, dnia 18.1.58

Ścisłe tajne

Notatka

z rozmowy z ambasadorem Japonii, dnia 13 bm.

Ambasador Japonii – Saburo Ohta złożył mi 13 bm. pierwszą kurtuazyjną wizytę. W rozmowie, poza zwykłymi przy takiej okazji grzecznościami i przypomnieniem sobie wspólnych znajomych, poruszano następujące sprawy:

18 stycznia

29

1) Mego rozmówcę interesował przede wszystkim Plan Rapackiego. Oświadczył, że interesuje on Japonię w sposób szczególny z dwóch względów. Primo – jako projekt, którego realizacja zapobiegłaby rozszerzeniu produkcji i uzbrojenia jądrowego na kraje i armie jeszcze nie produkujące i nie posiadające broni jądrowej, przykład strefy bezatomowej w centralnej Europie może stały się wzorem, wzorem zaraźliwym. Secundo – jako bodziec dla podjęcia na nowo rozmów rozbrojeniowych. Ohta bardzo deklaratywnie stwierdził, że Japonii, pierwszej ofierze bomb atomowych, udało się zapobiec posiadaniu broni jądrowych przez stacjonujące tam oddziały amerykańskie (stwierdzenie chyba niezgodne z prawdą) oraz że Japonia nie zamierza produkować i wprowadzać uzbrojenia jądrowego dla własnych wojsk, mimo posiadania odpowiednich możliwości technologicznych. Przypomniał działalność delegacji japońskiej na ONZ w sprawach rozbrojenia, a zwłaszcza w sprawie zaprzestania prób atomowych i termojądrowych. Kwitowałem m.in. przypomnieniem bliskiej współpracy delegacji japońskiej i polskiej na ostatniej Sesji ONZ i prosiłem go o informacje w sprawie nowych propozycji rozbrojeniowych, gdyby Japonia z takimi zamierzała występować na ONZ (nie należy tego przewidywać, przynajmniej w tej chwili).

2) Ohtę interesował dalej podział terytorialny pracy między kierownictwem MSZ. Przy okazji zaznaczył, że nie mają jeszcze w ambasadzie japońskiej wielu pracowników, ale będą swój zespół rozszerzali.

3) Wreszcie mój rozmówca nalegał na szybkie przydzielenie ambasadzie japońskiej odpowiednich pomieszczeń na rezydencję ambasadora i biura (chcą jednej większej lub dwóch małych will). Naświetliłem mu nasze trudności.

Uwaga:

Rozmowa co do Planu Rapackiego odzwierciedlała to, co Ohta na ogół mówił w czasie wszystkich swych pierwszych wizyt.

/-/ WINIEWICZ

AMSZ, z. 23, w. 14, t. 163

29

January 18, record of deputy minister Winiewicz's conversation with the ambassador of Japan regarding the Rapacki Plan
Warsaw, January 18, 1958 Top secret

Record

of conversation with the ambassador of Japan on the 13th of this month

The ambassador of Japan, Saburo Ohta, paid me the first courtesy visit on the 13th of this month. During the conversation, apart from usual pleasantries and recalling mutual acquaintances, the following matters were discussed:

1) My interlocutor was chiefly interested in the Rapacki Plan. He declared that Japan is particularly interested in the plan for two reasons. First, as a project whose realization would prevent the expansion of production and [the proliferation of] nuclear weapons onto countries and armies that do not yet manufacture or possess nuclear weapons, and the example of a nuclear-free zone in Central Europe might turn out to be a model, one likely to be picked up by others. Second, as a stimulus to resume disarmament talks. Ohta made a poignant declaration that Japan, the first victim of atomic bombs, managed to prevent the possession of nuclear weapons by the American troops stationed there (probably not true), and that Japan does not intend to manufacture and deploy nuclear weapons for their own troops, although it has the requisite technological capabilities. He recalled the activity of the Japanese UN delegation for the sake of disarmament, especially those related to the stoppage of nuclear and thermonuclear tests. I responded, among others, by recalling the close cooperation of the Polish and the Japanese at the last UN session, and asked him for information about the new disarmament proposal, should Japan intend to present them at the UN forum (we should not expect it, at least for the time being),

2) Ohta was also interested in the territorial division of work within the MoFA leadership. At the same time, he pointed out that they do not have many employees at the embassy, but they would be taking on new staff.

3) Finally, my interlocutor insisted on a prompt assignment of appropriate space for the ambassador's residence and officers (they require one large or two small villas). I highlighted our difficulties.

Remark:

That conversation on the Rapacki Plan reflected what Ohta usually said during his first visit.

/-/ WINIEWICZ

AMSZ, z. 23, w. 14, t. 163